

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК14 КОНФЛІКТОЛОГІЯ**

Галузь знань _____ 07 Управління та адміністрування _____

Спеціальність _____ 073 Менеджмент _____
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма _____ Менеджмент _____
(назва спеціалізації)

Рівень підготовки _____ другий (магістерський) _____

Інститут, факультет _____ документальних комунікацій, менеджменту, технологій та
фізики _____

Рівне
2022 – 2023 н.р.

Робоча програма з навчальної дисципліни “Конфліктологія” для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 „Менеджмент” освітньою програмою “Менеджмент”

Мова навчання: українська

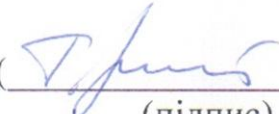
Розробник: Поляк К.Ю., доцент кафедри менеджменту, к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від “30” серпня 2021 року № 8

Завідувач кафедри менеджменту

Микитин Т.М
(прізвище та ініціали)

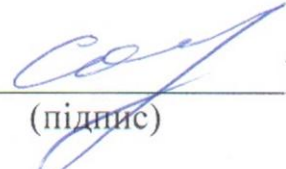
()
(підпис)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “31” серпня 2021 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

Савченко О.Р.
(прізвище та ініціали)

()
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування» (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів –1	Спеціальність: <u>Менеджмент</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів –2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
	3-й	3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –30 самостійної роботи –60	Освітній ступінь: <u>Магістр</u>	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	80 год.
		Вид контролю:	
		залік.	залік
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше)			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання курсу: озброїти магістрів теоретичними знаннями щодо: природи, причин та механізмів появи конфліктів; причин і особливостей розгортання (функціонування) конфліктів, поведінки людей, інших суб'єктів у конфліктах.

Теоретична і практична підготовка майбутніх спеціалістів з питань:

- розуміння конфліктної ситуації і конфлікту;
- природа конфлікту на підприємстві;
- управління конфліктною ситуацією;
- аналізу конфліктів і вироблення методів їх подолання;
- організаційних змін внутрішньої структури підприємства;
- профілактики міжособових конфліктів.

3. Очікувані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:**

- предмет, об'єкт, закономірності, методи, принципи та функції конфліктології;
- зміст елементів, що складають конфлікт, його масштаб і межі;
- джерела конфліктності в суспільстві, рушійні сили конфліктної взаємодії,

динаміку конфлікту;

– суб'єктивну складову соціального конфлікту та види соціальних конфліктів;

– сутність, природу і специфічні риси конфлікту, різновиди конфліктів;

– шляхи їх попередження та подолання;

вміти :

– проводити діагностику конфлікту та конфліктної ситуації в різних галузях життєдіяльності;

– правильно будувати стратегію управління конфліктною ситуацією;

– обирати методи прогнозування та профілактики конфліктності у соціальних відносинах;

– грамотно застосовувати способи розв'язання різноманітних конфліктів;

– застосовувати законодавчу базу щодо подолання та профілактики конфліктів.

У результаті вивчення курсу бакалавр оволодіває такими **компетентностями:**

Інтегральна - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні –

ЗК04. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК05. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові -

СК03. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.

СК06. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.

СК08. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом

Програмні результати навчання (ПРН) –

P07. Організувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

P10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних програм.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту

Тема 1. Сутність конфліктів. Історія та методи конфліктології

Конфліктологія як наука. Конфлікти в історії суспільної думки. Становлення конфліктології в Україні та її розвиток на сучасному етапі. Наукове визначення конфлікту та його ознаки. Структурні елементи конфлікту. Підходи до вивчення конфліктів. Методи вивчення конфліктів. Динаміка конфлікту. Конструктивні та деструктивні функції конфліктів.

Тема 2. Причини, функції, види конфліктів.

Причини конфліктів. Конфліктогени та їх класифікація. Особистісні та об'єктивні фактори виникнення конфлікту. Межі конфліктів (просторові, часові, суб'єктні). Проблема класифікації конфліктів. Внутрішньоособистісні конфлікти та їх особливості (за З. Фрейдом, К. Левіним, К. Роджерсом, А. Маслоу, В. Франклом, О.М. Леонт'євим, К.Хорні, Е. Фроммом). Попередження внутрішньоособистісних конфліктів. Міжособистісні конфлікти та їх властивості, конфлікти групові та між особистістю і групою, інші види конфліктів (горизонтальні, вертикальні; духовні, матеріальні; за сферами: рольові, політичні, соціальні, міжетнічні, міжконфесійні, конфлікти культур та духовних цінностей, юридичні, економічні тощо).

Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту.

Динаміка конфлікту та механізми його виникнення. Сила як об'єкт міжнародного конфлікту. Сила як регулятор міжнародного конфлікту. “Баланс сил” як середовище міжнародного конфлікту. Управління міжнародним конфліктом.

Тема 4. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.

Діагностика конфліктів. Історично укладені форми конфліктної поведінки. Походження конфлікту, його взаємозв'язок із стратегіями та тактиками. Поняття соціального конфлікту. Природа соціального конфлікту, його причини та сутність. Типи соціального конфлікту. Особливості аналізу політичного конфлікту. Феномен політичного лідерства. Класифікація політичних конфліктів за формальними ознаками. Класифікація політичних конфліктів за ознаками участі суб'єктів політичної діяльності. Класифікація політичних конфліктів за характером конфліктної поведінки.

Змістовний модуль 2. Технології управління конфліктами

Тема 5. Конфлікти в організації

Особистість у психології управління. Влада як соціальний інститут та інструмент управління. Влада як ресурс керівника. Керівник (лідер) як об'єкт психологічного дослідження. Якості і риси керівника. Управлінські ролі керівника. Психологія впливу керівника на підлеглих як вияв його влади й авторитету в організації. Корупція – фактор конфліктності влади й народу. Соціально-психологічний клімат у колективі. Проблема статі в управлінні.

Тема 6. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів.

Медіація як форма управління конфліктами. Участь третьої сторони з розв'язання конфліктів. Вплив третьої сторони на вихід із конфліктів. Діяльність психолога з урегулювання конфліктів.

Тема 7. Внутрішньоособистісний конфлікт: поняття, характеристики та види.

Конфлікти на різних рівнях соціальної системи. Конфліктологія та роль соціального конфлікту. Мотиваційний конфлікт. Етичний конфлікт. Конфлікт нереалізованого бажання або комплексу неповноцінності. Конфлікт між "хочу бути таким, як вони" (референтна група) і неможливістю це реалізувати. Рольовий конфлікт. Адаптаційний конфлікт. Конфлікти соціальної дезадаптації в умовах суспільно-політичної кризи. Конфлікти неадекватної самооцінки.

Тема 8. Процес управління конфліктами.

Вирішення конфліктів: форми, етапи, критерії та стратегії. Управління конфліктом. Системні передумови управління міжнародними конфліктами. Основні форми управління конфліктом. Принципи та цілі управління міжнародним конфліктом. Методи вирішення конфлікту. Внутрішньоособові методи. Структурні методи. Поступове згладжування протиріч. Попередження конфлікту. Прийняття оптимальних рішень у конфліктних ситуаціях. Розв'язання конфлікту. Розв'язання конфлікту на основі його сутності та змісту. Розв'язання конфлікту з урахуванням його цілей та функцій. Розв'язання конфлікту з урахуванням емоційно-пізнавального стану його учасників. Розв'язання конфлікту з урахуванням властивостей його учасників. Розв'язання конфлікту з урахуванням його можливих наслідків. Повна ліквідація конфронтації через взаємне примирення. Зникнення конфронтації. Послаблення конфлікту взаємними поступками. Трансформація конфлікту. Розв'язання конфлікту з урахуванням етики стосунків конфлікуючих сторін. Діагностика конфлікту. Прогнозування конфлікту. Попередження конфлікту. Стимулювання конфлікту. Регулювання конфлікту. Модель прийняття науково-обґрунтованого рішення з управління конфліктом.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Прикладні аспекти менеджменту організації.												
Тема 1. Сутність конфліктів. Історія та методи конфліктології	10	2	2			6	8					8
Тема 2. Причини, функції, види конфліктів.	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту.	12	2	2			8	12		2			10
Тема 4. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.	12	2	2			8	12	2				10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	46	8	8			30	44	4	2			38
Змістовий модуль 2. Ситуативні підходи менеджменту організації.												
Тема 5. Конфлікти в організації	12	2	2			8	14	2				12
Тема 6. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів.	10	2				8	10					10
Тема 7. Внутрішньо-особистісний конфлікт: поняття, характеристики та види.	10	2	2			6	10					10

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Тема 8. Процес управління конфліктами.	12	2	2			8	12		2			10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	44	8	6			30	46	2	2			42
<i>Усього годин</i>	90	16	14			60	90	6	4			80

6. Теми семінарських занять

Не передбачено.

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність конфліктів. Історія та методи конфліктології	2
2.	Причини, функції, види конфліктів.	2
3.	Основні структурні характеристики конфлікту.	2
4.	Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.	2
5.	Конфлікти в організації	2
6.	Внутрішньоособистісний конфлікт: поняття, характеристики та види.	2
7.	Процес управління конфліктами.	2
	Разом	14

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність конфліктів. Історія та методи конфліктології	6
2.	Причини, функції, види конфліктів.	8
3.	Основні структурні характеристики конфлікту.	8
4.	Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.	8
5.	Конфлікти в організації	8
6.	Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів.	8
7.	Внутрішньоособистісний конфлікт: поняття, характеристики та види.	6
8.	Процес управління конфліктами.	8
	Разом	60

10. Індивідуальні завдання.

Не передбачено.

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

12. Методи оцінювання.

МО2 – усне або письмове опитування

МО4 – тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 – залік.

13. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути:

- заліки;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах;
- інші види.

14. Критерії оцінювання результатів навчання. Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
82-89	Добре	
74-81		
64-73	Задовільно	
60-63		
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	100
5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль – 20				Модульний контроль - 20					

16. Методичне забезпечення :

Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) «Конфліктологія» – пакет навчально-методичних матеріалів: плани практичних занять і методичні вказівки до них, питання для самоконтролю, до модульного контролю, заліку, завдання для самостійної роботи.

17. Питання для підготовки до підсумкового контролю

- Охарактеризуйте сучасні теорії конфлікту.
- Які основні ідеї розвитку конфліктології XIX ст. актуальні і в наш час?
- Охарактеризуйте становлення конфліктології як науки в Україні.
- У чому полягає актуальність науки конфліктології?
- Чому необхідно розвивати конфліктологію як науку?
- На якому з етапів необхідно врахувати систему чинників, що впливають на розвиток конфлікту, який вивчається?
- Охарактеризуйте програму вивчення конфліктної взаємодії (за В.А.Ядовим).
- Надайте всебічну характеристику психологічним методам, що застосовує конфліктологія при вивченні конфліктів.
- Для чого застосовується в конфліктології метод соціометрії?
- З якою метою застосовуються особистісні тести в конфліктології?
- Розкрийте сутність психологічних форм критичних ситуацій.

12. Охарактеризуйте конструктивні функції конфліктів.
13. Сформулюйте правила виникнення і способи розв'язання конфліктів за другою формулою.
14. Сформулюйте правила виникнення і способи розв'язання конфліктів за третьою формулою.
15. Назвіть основні види трансакцій і їх поведінкові характеристики.
16. Розкрийте основні характеристики особистості, що визначають її поведінку в конфлікті.
17. У чому полягає основна небезпечність конформістської моделі поведінки в конфлікті?
18. Дайте графічне зображення моделі К.Томаса і Р. Кільмена.
19. Дайте графічне зображення трьохмірної моделі поведінки особистості в конфлікті.
20. Охарактеризуйте умови, при яких суб'єкт конфлікту вибирає стратегію боротьби.
21. Проаналізуйте умови, при яких суб'єкт конфлікту вибирає стратегію компромісу.
22. Визначте умови, при яких суб'єкт конфлікту вибирає стратегію співробітництва.
23. Визначте та охарактеризуйте основні сфери прояву міжособистісних конфліктів.
24. Проаналізуйте міжособистісний конфлікт на різних етапах онтогенезу.
25. Що таке внутрішній аспект управління міжособистісними конфліктами?
26. Що таке зовнішній аспект управління міжособистісними конфліктами?
27. Охарактеризуйте внутрішньо-групові конфлікти (Л.Козер, К.Левін, М.Дойч).
28. Розкрийте об'єктивно-суб'єктивну природу виникнення конфліктів в організаціях.
29. Проаналізуйте особливості конфліктів «ролей», «бажань», «норм поведінки» при внутрішньо-особистісних, міжособистісних, внутрішньогрупових та групових конфліктах.
30. Розкрийте структуру та простежте динаміку конфліктів в організації.
31. У чому специфіка форм прояву управлінських конфліктів?
32. У чому особливість розгляду влади як ресурсу керівника?
33. На основі чого появляються конфлікти при розгляді матеріальних ресурсів як основи влади?
34. Які основні складові влади в організації?
35. Який стиль управління колективом призводить до великих конфліктів у колективі?
36. Розгляньте типологію стилів поведінки керівника в управлінні конфліктами.
37. Проаналізуйте типологію «складних» людей.
38. Сформулюйте основні правила ефективного спілкування в конфлікті.
39. У чому полягають правила безконфліктного спілкування?
40. Поясніть значення деяких жестів і постав, які можуть допомогти

зрозуміти поведінку і стан партнера в конфліктній взаємодії.

41. Що розуміють під технологіями раціональної поведінки в конфлікті?
42. Розкрийте сутність основних способів звільнення від гніву, що пропонує Д.Скотт.
43. Сформулюйте перше правило самоконтролю емоцій.
44. Сформулюйте друге правило самоконтролю емоцій.
45. Сформулюйте третє правило самоконтролю емоцій.
46. У чому полягає взаємозв'язок і взаємообумовленість стресу і конфлікту?
47. Які прийоми подолання стресів ви застосовуєте самі?
48. Які види діяльності суб'єкта управління включають у свій зміст процес управління конфліктом?
49. Назвіть етапи регулювання конфлікту.
50. Охарактеризуйте методи управління конфліктами.
51. Що слід розуміти під розв'язанням конфлікту?
52. У чому полягає особливість міжособистісних методів управління конфліктами.
53. Охарактеризуйте форми завершення конфлікту.
54. Визначте умови розв'язання конфлікту.
55. Визначте чинники, що впливають на ефективність діяльності третьої сторони в конфлікті.
56. Охарактеризуйте роль третейського судді, арбітра, посередника, помічника, спостерігача.
57. Охарактеризуйте основні моделі поведінки в переговорному процесі.
58. Що слід розуміти під психологічними механізмами ведення переговорів?
59. Охарактеризуйте психологічні умови, що підвищують успіх на переговорах.
60. Дайте визначення поняттю «маніпуляція».

18. Рекомендована література (основна, допоміжна):

Основна:

1. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. – К. : Знання, 2013. – 408 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти. – К.: Либідь, 2009. – 352 с.
3. Манойло А.В. Технологии несилового разрешения современных конфликтов. / Под редакцией профессора А.И. Петренко. — М. : Горячая линия — Телеком, 2008. — 392 с.
4. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 198 с.
5. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. — К. : Стилос — ПЦ — Фоліант, 2003. — 256 с.
6. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. — К. : ВД «Професіонал», 2006. — 288 с.
7. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – Рівне : Перспектива, 2017. – 240с.
8. Трифонова С. А. Этнопсихология и конфликтология: уч. Пособ. / А. С.

Трифоновна. – Ярославль: ЯрГУ, 2016. – 140 с.

9. Фишер Р., Юри У. Путь к согласию или переговоры без поражения. - М., 1992.

10. Яхно, Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посіб. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. комерц. акад. - К. : Центр учб. л-ри, 2012. - 175 с.

Допоміжна література:

1. Берлач А. І. Конфліктологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання/ А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - К.: Університет "Україна", 2007. - 203 с

2. Дейл Карнегі Як завойовувати друзів та впливати на людей. – Харків: Промінь, 2001. – 560 с.

3. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів: Навчальний посібник. – Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. – 320 с.

4. Довгань П. Службові конфлікти та інтриги / різні види службових конфліктів // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. — 2001. - № 2. - С. 403-413.

5. Етика ділового спілкування [Текст] : навч. посібник / В. Г. Воронкова, А. Г. Беліченко, В. В. Мельник. — Львів : Магнолія 2006, 2009. — 312 с

6. Капітоненко М.Г. Відповідно до силового потенціалу. Форми міжнародних конфліктів: порівняльний аналіз // Політика і час. - №5. – К., 2003. – С. 31- 38.

7. Кубрак О. В. Етика ділового та повсякденного спілкування: Навч. посіб. для студ. іст. спец. вищих навч. закл. – 2-е вид., доп. – Суми: Університетська книга, 2003. – 219 с.

8. Майборода О. Причини етноконфліктів та можливості їх запобігання // Політичний менеджмент. - 2004. - № 6.

9. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.

10. Орлянський В. С. Конфліктологія: Навч. посібник для вузів/ В. С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 159 с.

11. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. – К.: Стилос – ПЦ “Фоліант”, 2003. – 256 с.

12. Пірен Марія. Конфлікти і управлінські ролі: соціо-психологічний аналіз. - К., 2000.

13. Русинка І. Конфліктологія. Психологія запобігання і управління конфліктами: Навчальний посібник/ Іван Русинка,; Мін-во освіти і науки України. - К.: Професіонал, 2007. - 334с.

14. Скібіцька Л. Конфліктологія: Навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів/ Ліана Скібіцька. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 383 с.

15. Тимофеев С. Конфлікт як фактор професійно-особистісно-го розвитку державного службовця // Вісник Національної академії державного управління при Президентові. - 2003. - № 4, -С. 102-106.

16. Тонкопий Ж. Психологічні рекомендації по проведенню переговорів // Столична нерухомість. - 2001. - № 3.

17. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 335 с.

18. Хміль, Ф. І. Ділове спілкування [Текст] : навч. посіб. / Ф. І. Хміль. - К. : Академвидав, 2004. - 278 с

19. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 182 с.

20. Шеломенцев В. М. Етикет і сучасна культура спілкування / В.К. Федорченко (заг.ред.). – 2-е вид. – К.: Лібра, 2003. – 415 с

19. Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Вишневская А. В. Конфликтология : курс лекций [Электронный ресурс] / А. В. Вишневская. – РУДН, 2003. – Режим доступа : <http://www.humanities.edu.ru/db/msg/46605>

2. Скібіцька Л. І. Конфліктологія [Електронний ресурс] / Л. І. Скібіцька. – К. : ЦУЛ, 2007. – 384 с. – Режим доступу : <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=398>

3. Нагаєв В. М. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. М. Нагаєв. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 198 с. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf>

4. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник [Електронний ресурс] / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Суми : Університетська книга, 2008. – 240 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008960.pdf>

5. Пірен М. І. Кофліктологія [Електронний ресурс] / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2005. – 360 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008957.PDF>

6. Зінчина О. Б. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. Б. Зінчина. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 164 с. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008958.pdf>

7. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. – К. : КНЕУ, 2003. – 315 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009008.pdf>

8. Убейволк О. О. Конфліктологія : метод. рек. для студ. денного відділення спеціальності «Логістика» [Електронний ресурс] / О. О. Убейволк. – Запоріжжя : ЗНУ, 2010. – 60 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2010/09/konfliktologie.pdf>

9. Орлянський В. С. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. С. Орлянський. – К. : Центр навч. літ., 2007. – 160 с. – Режим доступу : <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=109>

10. Зеркин Д. П. Основы конфликтологии : курс лекций [Электронный ресурс] / Д. П. Зеркин. – Ростов-н/Д : Феникс, 1998. – 480 с. – Режим доступа: http://ebooks.znu.edu.ua/files/2007/08/edu_29sept2006_381.rar

11. Ворожейкин И. Е. Конфликтология : учебник [Электронный ресурс] / Ворожейкин И. Е., Кибанов А. Я., Захаров Д. К. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 240 с. – Режим доступа : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009010.pdf>
12. Дмитриев А. В. Конфликтология : учеб. пособие [Электронный ресурс] / А. В. Дмитриев. – М. : Гардарики, 2000. – 320 с. – Режим доступа : // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009009.pdf>
13. Дятченко Л. Я. Механизмы социальной регуляции в технологии управления конфликтом [Электронный ресурс] / Дятченко Л. Я., Сперанский В. И. – Режим доступа : // <http://www.xserver.ru/>
14. Базило С. Традиційні та інноваційні методи розв'язання конфліктів у діяльності державних службовців [Електронний ресурс] / С. Базило // Персонал. – 2007. – № 8 – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009007.pdf>
15. Убейволк О. О. Конфлікт як прояв соціальної комунікації [Електронний ресурс] / Убейволк О. О. // Грані : альманах. – 2010. – № 5(73). – С. 107– 111. – Режим доступу : // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009011.pdf>

Робоча програма ВК14 Конфліктологія
(назва навчальної дисципліни)

Перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на
_____ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри _____ (доц. Микитин Т.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії

(_____)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	ВК14 Конфліктологія
Загальна кількість кредитів та кількість годин вивчення дисципліни	3 кредити/90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Поляк Катерина Юріївна
Профайл викладача на сайті кафедри	https://cutt.ly/YW1MPNw
E-mail викладача:	kateryna.poliak@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://drive.google.com/drive/folders/1EeTMvq_gIFqRykkcOT-ohF9fN4yYICI?usp=sharing
Мова викладання	українська
Консультації	https://cutt.ly/QW1vKjz

Цілі навчальної дисципліни

Система соціальної взаємодії людини, активність та домагання до зайняття значимого місця у соціумі, прагнення до безпеки та комфорту внутрішнього психічного стану людини, домагання влади та панування над собі подібними приводить до виникнення конфліктної взаємодії людей. Жити без конфліктів суспільство не може, але може ними управляти. Тому підготовка спеціаліста вищої кваліфікації вимагає такого рівня, щоб він міг не тільки управляти взаємовідносинами, але і міг бачити, попереджати, а при необхідності і розв'язувати конфлікти. Підготовка спеціаліста до соціальної взаємодії та до управління і розв'язання конфліктів забезпечується у процесі вивчення курсу «Конфліктологія». Курс передбачає початкове ознайомлення студентів із сутністю, структурою, класифікацією, попередженням та розв'язанням конфліктів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Конфліктологія» є озброїти магістрів теоретичними знаннями щодо: природи, причин та механізмів появи конфліктів; причин і особливостей розгортання (функціонування) конфліктів, поведінки людей, інших суб'єктів у конфліктах.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- вивчення сутності конфліктології як системи знань;
- дослідження розвитку конфліктологічної думки;
- ознайомлення із загальною теорією конфлікту;
- розширення змісту процесу управління конфліктом;
- характеристика переговорів як способу вирішення конфліктів.

У результаті вивчення курсу магістр оволодіває такими **компетентностями**:

Інтегральна - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні –

ЗК04. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК05. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові -

СК03. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.

СК06. Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.

СК08. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом

Програмні результати навчання (ПРН) –

ПРН07. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

ПРН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних програм.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Конфліктологія» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Менеджмент», «Ділове адміністрування», «Психологія».

Мотивація здобувачів вищої освіти відноситься до переліку професійно значущих особистісних характеристик. Вона є як показником, так і критерієм успішності та ефективності становлення майбутнього професіоналу, визначає змістовну наповненість і вибірковість навчальної діяльності. Мотивація навчальної діяльності утворюється ієрархічною системою зовнішніх і внутрішніх мотивів. Під час навчання мотивація, яка пов'язана з інтересом до вибраної професії, виступає у якості ресурсу та підґрунтя необхідного для розвитку професіоналізму.

Спільна (групова) діяльність полягає в колективній творчості здобувачів вищої, спрямованій на вирішення певних завдань підвищеної складності, сприяє виявленню та розвитку творчого мислення, здібностей здобувачів вищої освіти, підвищення рівня їх самостійності та інтелектуального розвитку, формуванню навичок колективної роботи, поліпшенню комунікативних навичок, емоційного стану здобувачів вищої освіти.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Метою самостійної роботи є системне і послідовне засвоєння в повному обсязі навчального матеріалу в межах програми навчальної дисципліни та формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє важливу

роль у формуванні сучасного фахівця, здатного до креативного мислення, вільного орієнтування в інформаційному просторі та прийняття важливих самостійних рішень у нестандартних професійних ситуаціях.

Перелік тем

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту

Тема 1. Сутність конфліктів. Історія та методи конфліктології

Конфліктологія як наука. Конфлікти в історії суспільної думки. Становлення конфліктології в Україні та її розвиток на сучасному етапі. Наукове визначення конфлікту та його ознаки. Структурні елементи конфлікту. Підходи до вивчення конфліктів. Методи вивчення конфліктів. Динаміка конфлікту. Конструктивні та деструктивні функції конфліктів.

Тема 2. Причини, функції, види конфліктів.

Причини конфліктів. Конфліктогени та їх класифікація. Особистісні та об'єктивні фактори виникнення конфлікту. Межі конфліктів (просторові, часові, суб'єктні). Проблема класифікації конфліктів. Внутрішньоособистісні конфлікти та їх особливості (за З. Фрейдом, К. Левінім, К. Роджерсом, А. Маслоу, В. Франклом, О.М. Леонтьєвим, К.Хорні, Е. Фроммом). Попередження внутрішньоособистісних конфліктів. Міжособистісні конфлікти та їх властивості, конфлікти групові та між особистістю і групою, інші види конфліктів (горизонтальні, вертикальні; духовні, матеріальні; за сферами: рольові, політичні, соціальні, міжетнічні, міжконфесійні, конфлікти культур та духовних цінностей, юридичні, економічні тощо).

Тема 3. Основні структурні характеристики конфлікту.

Динаміка конфлікту та механізми його виникнення. Сила як об'єкт міжнародного конфлікту. Сила як регулятор міжнародного конфлікту. “Баланс сил” як середовище міжнародного конфлікту. Управління міжнародним конфліктом.

Тема 4. Конфліктна поведінка: поняття, стратегії і тактики.

Діагностика конфліктів. Історично укладені форми конфліктної поведінки. Походження конфлікту, його взаємозв'язок із стратегіями та тактиками. Поняття соціального конфлікту. Природа соціального конфлікту, його причини та сутність. Типи соціального конфлікту. Особливості аналізу політичного конфлікту. Феномен політичного лідерства. Класифікація політичних конфліктів за формальними ознаками. Класифікація політичних конфліктів за ознаками участі суб'єктів політичної діяльності. Класифікація політичних конфліктів за характером конфліктної поведінки.

Змістовий модуль 2. Технології управління конфліктами

Тема 5. Конфлікти в організації

Особистість у психології управління. Влада як соціальний інститут та інструмент управління. Влада як ресурс керівника. Керівник (лідер) як об'єкт психологічного дослідження. Якості і риси керівника. Управлінські ролі керівника. Психологія впливу керівника на підлеглих як вияв його влади й

авторитету в організації. Корупція – фактор конфліктності влади й народу. Соціально-психологічний клімат у колективі. Проблема статі в управлінні.

Тема 6. Посередницька діяльність у розв'язанні конфліктів.

Медіація як форма управління конфліктами. Участь третьої сторони з розв'язання конфліктів. Вплив третьої сторони на вихід із конфліктів. Діяльність психолога з урегулювання конфліктів.

Тема 7. Внутрішньоособистісний конфлікт: поняття, характеристики та види.

Конфлікти на різних рівнях соціальної системи. Конфліктологія та роль соціального конфлікту. Мотиваційний конфлікт. Етичний конфлікт. Конфлікт нереалізованого бажання або комплексу неповноцінності. Конфлікт між "хочу бути таким, як вони" (референтна група) і неможливістю це реалізувати. Рольовий конфлікт. Адаптаційний конфлікт. Конфлікти соціальної дезадаптації в умовах суспільно-політичної кризи. Конфлікти неадекватної самооцінки.

Тема 8. Процес управління конфліктами.

Вирішення конфліктів: форми, етапи, критерії та стратегії. Управління конфліктом. Системні передумови управління міжнародними конфліктами. Основні форми управління конфліктом. Принципи та цілі управління міжнародним конфліктом. Методи вирішення конфлікту. Внутрішньоособові методи. Структурні методи. Поступове згладжування протиріч. Попередження конфлікту. Прийняття оптимальних рішень у конфліктних ситуаціях. Розв'язання конфлікту. Розв'язання конфлікту на основі його сутності та змісту. Розв'язання конфлікту з урахуванням його цілей та функцій. Розв'язання конфлікту з урахуванням емоційно-пізнавального стану його учасників. Розв'язання конфлікту з урахуванням властивостей його учасників. Розв'язання конфлікту з урахуванням його можливих наслідків. Повна ліквідація конфронтації через взаємне примирення. Зникнення конфронтації. Послаблення конфлікту взаємними поступками. Трансформація конфлікту. Розв'язання конфлікту з урахуванням етики стосунків конфлікуючих сторін. Діагностика конфлікту. Прогнозування конфлікту. Попередження конфлікту. Стимулювання конфлікту. Регулювання конфлікту. Модель прийняття науково-обґрунтованого рішення з управління конфліктом.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна:

1. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. – К. : Знання, 2013. – 408 с. – (Вища освіта XXI століття).
2. Манойло А.В. Технологии несилового разрешения современных конфликтов. / Под редакцией профессора А.И. Петренко. - М. : Горячая линия - Телеком, 2008. - 392 с.
3. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): Навчальний посібник. — К. : Центр навчальної літератури, 2004. — 198 с.
4. Примуш М.В. Конфліктологія. Навчальний посібник. — К. : ВД «Професіонал», 2006. — 288 с.
5. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : Підручник / Є. Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – Рівне : Перспектива, 2017. – 240с.

6. Трифонова С. А. Етнопсихологія и конфліктологія: уч. Пособ. / А. С. Трифонова. – Ярославль: ЯрГУ, 2016. – 140 с.

7. Яхно, Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст] : навч. посіб. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. комерц. акад. - К. : Центр учб. л-ри, 2012. - 175 с.

Допоміжна література:

1. Берлач А. І. Конфліктологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання/ А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - К.: Університет "Україна", 2007. - 203 с

2. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів: Навчальний посібник. – Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. – 320 с.

3. Довгань П. Службові конфлікти та інтриги / різні види службових конфліктів // Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. — 2001. - № 2. - С. 403-413.

4. Майборода О. Причини етноконфліктів та можливості їх запобігання // Політичний менеджмент. - 2004. - № 6.

5. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.

6. Орлянський В. С. Конфліктологія: Навч. посібник для вузів/ В. С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 159 с.

7. Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. – К.: Стилос – ПЦ “Фоліант”, 2003. – 256 с.

8. Пірен Марія. Конфлікти і управлінські ролі: соціо-психологічний аналіз. - К., 2000.

9. Русинка І. Конфліктологія. Психологія запобігання і управління конфліктами: Навчальний посібник/ Іван Русинка,; Мін-во освіти і науки України. - К.: Професіонал, 2007. - 334с.

10. Скібіцька Л. Конфліктологія: Навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів/ Ліана Скібіцька. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 383 с.

11. Тимофеев С. Конфлікт як фактор професійно-особистісно-го розвитку державного службовця // Вісник Національної академії державного управління при Президентові. - 2003. - № 4, -С. 102-106.

12. Тонкопий Ж. Психологічні рекомендації по проведенню переговорів // Столична нерухомість. - 2001. - № 3.

13. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 335 с.

14. Хміль, Ф. І. Ділове спілкування [Текст] : навч. посіб. / Ф. І. Хміль. - К. : Академвидав, 2004. - 278 с

15. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 182 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Скібіцька Л. І. Конфліктологія [Електронний ресурс] / Л. І. Скібіцька. – К. : ЦУЛ, 2007. – 384 с. – Режим доступу : <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=398>
2. Нагаєв В. М. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / В. М. Нагаєв. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 198 с. – Режим доступу: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008959.pdf>
3. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів : підручник [Електронний ресурс] / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постолюк. – Суми : Університетська книга, 2008. – 240 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008960.pdf>
4. Пірен М. І. Конфліктологія [Електронний ресурс] / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2005. – 360 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008957.PDF>
5. Зінчина О. Б. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / О. Б. Зінчина. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 164 с. – Режим доступу: // <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0008958.pdf>
6. Конфліктологія : навч. посіб. [Електронний ресурс] / за заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. – К. : КНЕУ, 2003. – 315 с. – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009008.pdf>
7. Базило С. Традиційні та інноваційні методи розв'язання конфліктів у діяльності державних службовців [Електронний ресурс] / С. Базило // Персонал. – 2007. – № 8 – Режим доступу : <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Ubeyvolk/0009007.pdf>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань
- виконання домашніх завдань
- виконання завдань самостійної роботи
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль)

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК04.	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	Р07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	МН1 МН2 МН3 МН5 МН6	МО2 МО4 МО5 МО6 МО9

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату у навчання	Назва програмного результату навчання	Метод и навчання	Методи оцінювання результатів навчання
		P10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO4 MO7 MO8 MO10
ЗК05	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).	P07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН5 MН6	MO2 MO4 MO6 MO7 MO9 MO10
		P10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO4 MO7 MO8 MO10
СК03	Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.	P07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН5 MН6	MO2 MO4 MO6 MO9 MO10
		P10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач	MН1 MН2 MН3 MН4 MН6	MO2 MO4 MO7 MO8 MO10
СК06	Здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми.	P07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	MН1 MН2 MН3 MН4 MН5 MН6	MO2 MO4 MO6 MO9 MO10
		P10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми,	MН1 MН2 MН3 MН4	MO2 MO4 MO6 MO7

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Метод и навчання	Методи оцінювання результатів навчання
			впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач	МН5 МН6	МО9 МО10
СК08	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом	Р07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації в середині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6	МО2 МО4 МО6 МО9 МО10
		Р10	Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач	МН1 МН2 МН3 МН4 МН5 МН6	МО2 МО4 МО6 МО7 МО9 МО10

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни «Конфліктологія»

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль № 1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	60	100
5	5	5	5	5	5	5	5		
Модульний контроль – 20				Модульний контроль - 20					

Система та критерії оцінювання у Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.